Ankenævnet *for* Forsikring

Den 9. maj 2018 blev i sag nr. 91093:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxxx

xxxxxxxxxxxxxxx

mod

MP Pension - Pensionskassen for Magistre og Psykologer

Smakkedalen 8

2820 Gentofte

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har været omfattet af en pensionsordning hos MP Pension. Den nu afdøde forsikringstagers ægtefælle klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at udbetale alderssum til boet.

Selskabet har afvist at udbetale alderssummen under henvisning til, at retten til udbetaling af alderssum er livsbetinget og derfor bortfaldt, da klagerens ægtefælle afgik ved døden.

I bilag vedlagt klageskema af 29/8 2017 har klagerens advokat bl.a. anført:

> "PÅSTAND
> MP Pension tilpligtes at udbetale alderssum i overensstemmelse med [forsikringstagers] pensionsaftale.

SAGSFREMSTILLING

[Forsikringstager], født …, var medlem af Pensionskassen for Magistre og Psykologer, og var omfattet af den gamle pensionsordning, der var gældende for medlemmer, der var optaget før 2008. Pensionsregulativet vedlægges som **bilag 1**.

Ved brev af 4. juli 2016 modtog [forsikringstager] brev fra MP Pension (**bilag 2**). I brevet blev der blandt andet redegjort for [forsikringstagers] mulighed for at få udbetalt alderssum. Da [forsikringstager] var usikker på hvorledes den medsendte blanket skulle udfyldes, rettede hans søn, …, telefonisk henvendelse til [selskabet]

[Klagerens søn] tilkendegav over for [selskabet] at hans far var syg af …, og at man ønskede alderssummen udbetalt snarest muligt og spurgte derfor, om der skulle skrives dags dato i relation til udbetalingsdatoen. [Selskabet] vejledte ham om, at udbetaling altid skete til den første i måneden, og at der således skulle anføres 1. august 2016, såfremt beløbet ønskedes udbetalt ved førstkommende lejlighed.

5. juli 2016 anmodede [forsikringstager], der på daværende tidspunkt var … år, om at få udbetalt hele sin alderssum. Som **bilag 3** vedlægges det udfyldte udbetalingsskema.

Ved brev af 7. juli 2016 (**bilag 4**) bekræftede pensionskassen, at man den 29. juli 2016 blandt andet ville udbetale en alderssum på kr. 254.670,00, hvilken efter fradrag af afgifter ville udgøre kr. 152.830,00. Det fremgår endvidere af brevet, at månedlige pensioner er forudbetalte og udbetales på månedens sidste hverdag. Der fremgår intet om udbetaling af alderssum, og der er ikke taget nogen former for forbehold for udbetalingen heraf.

Den 19. juli 2016 afgik [forsikringstager] pludselig ved døden som følge af sygdom.

Da boet efter [forsikringstager] konstaterede, at der ikke som anført af pensionskassen skete udbetaling af alderssummen, rettede [klagerens søn], henvendelse til Unipension, der ved e-mail af 25. august 2016 (**bilag 5**) meddelte, at der ikke ville ske udbetaling af alderssummen, da [forsikringstager] ikke havde overlevet udbetalingstidspunktet.

Ved brev af 9. marts 2017 (**bilag 6**) klagede jeg på vegne af [klageren], der hensidder i uskiftet bo efter [forsikringstager], klage over pensionskassens afvisning. Ved brev af 22. marts 2017 fastholdt pensionskassen sin tidligere afgørelse, og afviste således at udbetale alderssum med begrundelse, at [forsikringstager] ikke overlevede udbetalingstidspunktet. Brevet vedlægges som **bilag 7**.

ANBRINGENDER

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende,

at [forsikringstager] den 5. juli 2016 havde ret til at få udbetalt alderssum, jf. forsikringsregulativet § 8, stk. 4, jf. stk. 1, idet han på daværende tidspunkt var fyldt … år.

at der i hvert fald ved pensionskassens bekræftelse af udbetaling af alderssum ved brev af 7. juli 2016 er indtrådt en forpligtelse til at udbetale alderssum til [forsikringstager] uanset, at han inden den faktiske udbetaling er afgået ved døden,

at spørgsmålet om hvorvidt der er opstået en forpligtelse til at udbetale alderssum, når der ikke i pensionsregulativet eller aftalegrundlaget er taget stilling til spørgsmålet, skal afklares efter almindelige fortolkningsprincipper,

at der ved vurderingen af om der er indtrådt en forpligtelse skal lægges vægt på, at pensionskassen i sin bekræftelse af 7. juli 2016 (bilag 4) har givet tilsagn om udbetaling af alderssum uden samtidig at tage forbehold af nogen art,

at vurderingen må fortages i overensstemmelse med Klagenævn for Forsikrings praksis, og nævnet har i afgørelserne i henholdsvis sag 74.088 og 78.684 fastslået et helt grundlæggende princip om, at det rettighedsskabende tidspunkt i relation til udbetaling af alderssum, er det tidspunkt, hvor den berettigede anmoder om at få alderssummen udbetalt, når den berettigede, som her, opfylder de formelle betingelser for udbetaling,

at pensionskassens brev af 4. juli 2016 (bilag 2) aftaleretligt må anses for at være et tilbud i overensstemmelse med aftaleloven § 1 og [forsikringstagers] indsendelse af det udfyldte udbetalingsskema er at betragte som en accept af dette tilbud, hvorfor der, fra det tidspunkt, hvor blanketten er kommet frem til pensionskassen, er indgået en bindende aftale om udbetaling af alderssum.

at udbetaling af alderssum ikke, som anført af pensionskassen, kan sidestilles med udbetaling af den månedlige pension, idet der er tale om en engangsydelse, der, såfremt pensionskassen havde accepteret dette, kunne have været udbetalt på et hvilket som helst tidspunkt, samt

at det ikke kan lægges til grund, at det er aftalt, at alderssummen skulle udbetales den 1. august 2016, idet det alene beror på selskabets tilrettelæggelse af egne forretningsgange, at udbetaling først sker ultimo måneden, og det ikke kan være [forsikringstager], der skal bære risikoen herfor, og idet [forsikringstager] netop havde anmodet om at får alderssummen udbetalt hurtigst muligt."

Selskabet har i brev af 28/9 2017 til nævnet bl.a. gjort gældende:

"[Klagerens] advokat kræver, at MP Pension til boet udbetaler den alderssum, som klagerens ægtefælle – der tidligere var medlem af pensionskassen – var omfattet af i levende live.

MP Pension (herefter pensionskassen) har afvist kravet med henvisning til, at retten til udbetaling af alderssum er livsbetinget og derfor bortfaldt, da klagerens ægtefælle (herefter medlemmet) afgik ved døden.

Sagsfremstilling
Den 4. juli 2016 blev pensionskassen kontaktet af medlemmets søn. Af et referat fra telefonsamtalen fremgår bl.a., at sønnen oplyste, at hans far havde fået en …diagnose, og at han på sin fars vegne var ved at få afklaret, om det var muligt at påbegynde udbetaling af alderspension, selvom

han fortsat var i arbejde. Til dette svarede pensionsrådgiveren bekræftende, hvorefter det blev aftalt, at medlemmet ville få et brev om udbetaling af alderspension. Brevet blev afsendt samme dag.

Den 7. juli 2016 modtog pensionskassen fra medlemmets søn en mail vedhæftet udbetalingsskemaet underskrevet af medlemmet og dateret 5. juli 2016. Heraf fremgår bl.a., at medlemmet ønskede at få udbetalt alderssum og livsvarig pension.

På udbetalingsskemaet var '1/8-2016' anført som den ønskede udbetalingsdato. Samme dag sendte pensionskassen en bekræftelse på, at udbetalingen ville ske fra 1. august 2016, ligesom pensionskassen oplyste, at pensionen tidligst kunne udbetales 'pr. den første i måneden efter', at pensionskassen havde modtaget udbetalingsskemaet.

Den 21. juli 2016 modtog pensionskassen en CPR-opdatering om, at medlemmet den 19. juli 2016 var afgået ved døden. Udbetalingen af alderssum og alderspension blev herefter over for pensionskassens bank tilbagekaldt.

Pensionskassen har efterfølgende haft en længere korrespondance med dels medlemmets søn, dels klagerens advokat, hvor pensionskassen har fastholdt sin afvisning af at udbetale alderssummen til boet.

Begrundelse for afgørelsen
Det for pensionsordningen gældende pensionsregulativ er vedlagt som bilag 1.

Af regulativets § 8, stk. 1 fremgår bl.a., at 'retten til alderspension indtræder den 1. i måneden efter det fyldte 67. år'.

Endvidere følger det af § 8, stk. 4 at et medlem ved alderspensionering i henhold til stk. 1 kan vælge at få udbetalt en alderssum mod en tilsvarende nedsættelse af alders-, ægtefælle-, samlever- og børnepension.

Alderspensionen udbetales livsvarigt og er livsbetinget, ligesom den er oprettet og følger reglerne som en skattekode 1-ordning i henhold til Pensionsbeskatningsloven.

At et medlem i forbindelse med sin alderspensionering har mulighed for at få udbetalt en alderssum mod en tilsvarende nedsættelse af alderspensionen, skyldes, at alderssummen er en integreret del af alderspensionen. Alderssummen er således ikke en selvstændig forsikring på pensionsordningen i modsætning til eksempelvis en aldersforsikring eller kapitalpension, som kan udbetales ved død.

Da reglerne for udbetaling af alderssum følger udbetalingsbestemmelserne for alderspension, er det således en forudsætning for udbetaling af alderssum, at medlemmet er i live på det aftale udbetalingstidspunkt.

Forudsætningerne for beregning og udbetaling af alderssum og/eller løbende alderspension bygger på den afgørende præmis, at medlemmet har været i live hele måneden op til den 1. i udbetalingsmåneden. Af samme årsag bliver en alderspension udbetalt for en hel måned, uanset om medlemmet afgår ved døden umiddelbart efter den 1. i denne måned.

For at modvirke spekulation og omgåelse af betingelsen om, at alderssummen er livsbetinget, er det heller ikke muligt at sikre summens udbetaling ved at indgå en aftale om et bestemt udbetalingstidspunkt flere måneder eller år ud i fremtiden – heller ikke selvom medlemmet har nået den i regulativet fastsatte pensionsalder.

Medlemmet ønskede at få udbetalt alderssum og alderspension den 1. august 2016. Han afgik ved døden den 19. juli 2016 og var således ikke var i live på det aftale udbetalingstidspunkt. På baggrund heraf skal pensionskassen over for nævnet fastholde, at der ikke er ret til udbetaling af alderssum.

Afslutningsvis bemærkes, at klageren siden 1. august 2016 har fået udbetalt livsvarig ægtefællepension svarende til ca. 69.900 kr. årlig før skat. Såfremt Ankenævnet for Forsikring måtte finde, at pensionskassen er forpligtet til at udbetale alderssummen, vil det få den konsekvens, at ægtefællepensionen bliver nedsat. Den livsvarige ægtefællepension vil i så fald skulle nedsættes til ca. 57.590 kr. årligt før skat."

I brev af 31/10 2017 til nævnet har klagerens advokat bl.a. oplyst:

"Nævnets brev af 29. september 2017 bilagt MP Pensions indlæg af 28. september 2017 giver anledning til følgende bemærkninger:

Jeg har noteret mig, at indklagede ikke bestrider, at [klagerens søn], har drøftet spørgsmålet om den tidligst mulige indbetalingsdato med …, MP Pension. [Selskabet] rådgav om, at der ikke kunne skrives 'dags dato' i feltet for ønsket udbetalingsdato, men at der skulle anføres den første i næstkommende måned, hvilket ligeledes er trykt på blanketten.

Det beror således ikke på klagers ønske, at betaling først skulle ske i den efterfølgende måned men på de interne regler, som indklagede har opsat. Indklagedes synspunkt om spekulation og omgåelse har således ingen relevans i den konkrete sag, ligesom det ikke er korrekt, når det anføres, at der var tale om et aftalt udbetalingstidspunkt – dette var dikteret fra indklagedes side.

Indklagede anfører i sit indlæg, at 'reglerne for udbetaling af alderssum følger udbetalingsbestemmelserne for alderspension'. Det bestrides ikke, at en alderssum er en del af alderspensionen, men det fremgår ikke af pensionsregulativet, at alderssum alene kan udbetales den første i måneden, idet alderssummen netop ikke er nævnt i bestemmelserne om udbetaling af pension.

Det bemærkes i øvrigt, at alderspension udbetales den sidste dag i måneden, og således ikke følger udbetalingen af alderssummen.

Der synes heller ikke at være saglige hensyn, der tilsiger, at udbetaling først kan ske den første i måneden eller i øvrigt samtidig med pensionsudbetalinger. Eventuelle pensionsudbetalinger er forudbetalte, jf. pensionsregulativet § 14, stk. 1, og foretages den sidste dag i måneden, og der kan således efter udbetalingen uden videre ske beregning af alderssummen, således at eventuelle udbetalinger for næste måned kan reguleres i overensstemmelse med udbetalingen af alderssum. Dette bekræftes af, at indklagede allerede ved brev af 7. juli 2016 (bilag 4) beregnede alderssummen.

> Når indklagede således afviser at udbetale alderssummen på andre tidspunkter end den 1. i måneden, er det udtryk for en administrativ tilrettelæggelse af arbejdet. Der kan ikke med rimelighed stilles krav om, at klagers retskrav på udbetaling af alderssum afhænger af hvorledes indklagede har tilrettelagt sit arbejde."

Selskabet har i brev af 20/11 2017 til nævnet bl.a. bemærket:

> "MP Pension (herefter pensionskassen) har den 8. november 2017 modtaget Ankenævnet for Forsikrings brev dateret 2. november 2017 med kopi af bemærkninger af 31. oktober 2017 fra klagerens advokat.
>
> Pensionskassen skal på den baggrund præcisere, at afdødes anmodning om alderssum og alderspension pr. 1. august 2016 de facto ville have medført udbetaling den sidste bankdag i juli 2016.
>
> Anmoder et medlem om udbetaling af alderssum og/eller alderspension fra den næstkommende måned, vil udbetalingen således ske den sidste bankdag i måneden forinden.
>
> Derudover følger det af pensionsregulativets § 8, stk. 4, at udbetaling af alderssum skal ske senest samtidig med, at et medlem overgår til udbetaling af alders- eller invalidepension.
>
> Det beror således på en misforståelse, når klagerens advokat overfor nævnet antager, at et medlem kan påbegynde alderspension og herefter få beregnet alderssum, således at eventuelle fremtidige udbetalinger kan reguleres."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår det bl.a.:

> "**§ 8. ALDERSPENSION**
>
> Stk. 1.
> Retten til alderspension indtræder den 1. i måneden efter det fyldte 67. år, for så vidt den pågældende ikke allerede hæver pension.
>
> Stk. 2.
> Et medlem, der har ret til alderspension, kan udsætte pensioneringen, hvorved alderspensionens størrelse forhøjes på grundlag af aktuarmæssige beregninger efter regler anmeldt til Finanstilsynet.
>
> Stk. 3.
> Et medlem kan efter at have nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegunstigede pensionsordninger begære udbetaling af hel eller delvis alderspension, jf. dog stk. 6. Pensionens størrelse beregnes aktuarmæssigt efter regler anmeldt til Finanstilsynet.

Stk. 4.
Ved alderspensionering i henhold til stk. 1 kan vedkommende medlem vælge at få udbetalt en alderssum (supplerende engangsydelse) mod en tilsvarende aktuarmæssig beregnet nedsættelse af alders-, ægtefælle-, samlever- og børnepensionen.

Alderssummen udgør maksimalt det beløb, der er anmeldt til Finanstilsynet. Alderssummen kan på begæring kræves udbetalt, når medlemmet har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegunstigede pensionsordninger. Udbetalingen kan dog ikke ske efter, at medlemmet er overgået til at modtage hel alders-eller invalidepension. Oppebærer medlemmet delvis alderspension eller halv invalidepension, vil alderssummen kunne kræves for den del, hvorfra der ikke udbetales pension. Der vil ikke senere kunne begæres udbetaling af alderssum for pensionsbidrag, som er indbetalt efter, at der er sket udbetaling af alderssum.

Stk. 5.
Beregningen af alderssummen sker med udgangspunkt i den vedkommende medlem på udbetalingstidspunktet tilkommende pension ekskl. pensionisttillæg.

Stk. 6.
Et medlem, der ikke fratræder sin ansættelse, kan være begrænset af overenskomstmæssige eller lignende aftaler for indbetalinger efter 1. januar 2016.

§ 14. PENSIONENS UDBETALING

Stk. 1.
Pensionen udbetales – medmindre bestyrelsen træffer anden bestemmelse – månedsvis forud, sidste gang i den måned, hvori retten til pension ophører.

Stk. 2.
Pensionen afrundes til det nærmeste årsbeløb i hele kroner, der er deleligt med 12.

Stk. 3.
Pensioner af så ringe størrelse, at de i henhold til pensionsbeskatningslovens regler i tilfælde af kapitalisering ikke beskattes som personlig indkomst, kan efter pensionskassens beslutning udbetales kontant, medmindre dette strider mod overenskomst- eller aftalemæssige bestemmelser, der ligger til grund for indbetalingen af pensionsbidragene."

Nævnet udtaler:

Det fremgår af sagen, at den nu afdøde forsikringstager modtog et brev dateret den 4/7 2016 fra selskabet med oplysninger om hans pensionsforhold og hans muligheder for at få udbetalt blandt andet alderssum og livsvarig alderspension. Han var på daværende tidspunkt over 67 år gammel, og selskabet har anført, at han fortsat var i arbejde. Brevet var vedlagt et udbetalingsskema.

8. 91093

Klagerens advokat har over for nævnet oplyst, at den nu afdøde forsikringstager og hans søn var i tvivl om, hvordan det vedlagte udbetalingsskema skulle udfyldes, og sønnen rettede telefonisk henvendelse til selskabet og udtrykte ønske om at få udbetalt alderssummen. Advokaten har videre oplyst, at da den nu afdøde forsikringstager var alvorligt syg og derfor ønskede alderssummen udbetalt hurtigst muligt, spurgte sønnen, om der skulle skrives "dags dato" i relation til udbetalingsdatoen på det udbetalingsskema, som forsikringstageren havde fået tilsendt. En navngiven medarbejder i selskabet vejledte herefter sønnen om, at udbetaling altid skete til den første i måneden, og at der således skulle anføres 1/8 2016, såfremt beløbet ønskedes udbetalt ved førstkommende lejlighed.

Den 5/7 2016 underskrev den nu afdøde forsikringstager udbetalingsskemaet og anførte heri, at han ønskede at få alderssum og alderspension udbetalt pr. 1/8 2016.

Den 7/7 2016 bekræftede selskabet pr. brev, at man den 29/7 2016 ville udbetale en alderssum på 254.670 kr., hvilket efter fradrag af afgifter ville udgøre 152.830 kr. og en årlig alderspension på 92.640 kr.

Den 19/7 2016 afgik forsikringstageren ved døden, og selskabet meddelte ved mail af 25/8 2016 sønnen, at der ikke ville ske udbetaling af alderssummen, da forsikringstageren ikke havde overlevet udbetalingstidspunktet.

Klageren kræver, at selskabet udbetaler alderssummen, og gør til støtte herfor blandt andet gældende, at der ved selskabets bekræftelse af udbetalingen af alderssum ved brev af 7/7 2016 er indtrådt en forpligtelse for selskabet til af udbetale alderssummen, uanset at forsikringstageren afgik ved døden inden det faktiske udbetalingstidspunkt, og at spørgsmålet om, hvorvidt der er opstået en forpligtelse til at udbetale alderssummen, når der ikke i pensionsregulativet eller aftalegrundlaget er taget stilling hertil, skal afklares efter almindelige fortolkningsprincipper. Advokaten gør endvidere gældende, at selskabets brev af 4/7 2016 aftaleretligt set må anses for at være et tilbud i overensstemmelse med aftalelovens § 1, og at nu afdøde forsik-

ringstagers indsendelse af det udfyldte udbetalingsskema er at betragte som en accept af dette tilbud, hvorfor der, fra det tidspunkt hvor blanketten er kommet frem til selskabet, er indgået en bindende aftale om udbetaling af alderssummen.

Selskabet har heroverfor anført, at alderssummen er en integreret del af alderspensionen, og at reglerne for udbetaling af alderssum derfor følger udbetalingsbestemmelserne for alderspension, hvorfor det er en forudsætning, at forsikringstageren er i live på udbetalingstidspunktet. Selskabet har endvidere anført, at forudsætningerne for beregning og udbetaling af alderssum og/eller løbende alderspension bygger på den afgørende præmis, at medlemmet har været i live hele måneden op til den 1. i udbetalingsmåneden, og at alderspensionen af samme årsag bliver udbetalt for en hel måned, uanset om medlemmet afgår ved døden umiddelbart efter den 1. i måneden. Selskabet har endvidere anført, at en eventuel udbetaling af alderssummen vil få den konsekvens, at den ægtefællepension, som selskabet aktuelt udbetaler til den efterlevende ægtefælle, vil blive nedsat.

Af pensionsregulativets § 8, stk. 1 fremgår det blandt andet, at "retten til alderspension indtræder den 1. i måneden efter det fyldte 67. år".

Det følger af § 8, stk. 4, at et medlem ved alderspensionering i henhold til stk. 1, kan vælge at få udbetalt en alderssum mod en tilsvarende nedsættelse af alders-, ægtefælle-, samlever- og børnepension. Derudover følger det af § 8, stk. 4, at "Alderssummen kan på begæring kræves udbetalt, når medlemmet har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegunstigede pensionsordninger. Udbetalingen kan dog ikke ske efter, at medlemmet er overgået til at modtage hel alders-eller invalidepension. Oppebærer medlemmet delvis alderspension eller halv invalidepension, vil alderssummen kunne kræves for den del, hvorfra der ikke udbetales pension. Der vil ikke senere kunne begæres udbetaling af alderssum for pensionsbidrag, som er indbetalt efter, at der er sket udbetaling af alderssum".

Det følger endvidere af § 14, stk. 1, at "Pensionen udbetales – medmindre bestyrelsen træffer anden bestemmelse – månedsvis forud, sidste gang i den måned, hvori retten til pension ophører".

Efter en gennemgang af sagen og efter en samlet vurdering finder nævnet, at selskabet skal udbetale alderssummen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det er oplyst, at den nu afdøde forsikringstager led af en alvorlig og ofte livsforkortende sygdom, hvorfor han havde en økonomisk interesse i at få udbetalt alderssummen straks.

Endvidere har nævnet lagt vægt på, at det er ubestridt af selskabet, at selskabets pensionsrådgiver i telefonsamtalen den 4/7 2016 blev oplyst om sygdommen, og at pensionsrådgiveren oplyste den nu afdøde forsikringstagers søn, at han skulle anføre den 1/8 2016 som udbetalingsdato, da udbetaling altid fandt sted den 1. i måneden.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne for udbetaling af alderssum, at medlemmet i levende live skal anmode om summen med henblik på alderspensionering. Det fremgår ikke tydeligt som en yderligere betingelse, at medlemmet også skal overleve den af pensionskassen fastsatte udbetalingsdato den 1. i en måned.

På denne baggrund må udbetalingen af alderssummen anses for forfalden, selv om forsikringstageren er død på det af selskabet anviste udbetalingstidspunkt.

Det, som selskabet i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

11. 91093

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, MP Pension – Pensionskassen for Magistre og Psykologer, skal udbetale alderssummen. Beløbet skal tillægges renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels